

טראנסילוואנישער

יודישע צייטונג

צענטראל ארגאן פאר די אינטערעסן פֿונעם טראנסילוואנישען יודענטום

אבאנאמענט פרייז:
דורכגיין גאנץ יאהר 200
אויסלאנד 300
אנאמען לויט סארף

Redactor: WEISZ SAMUEL
Ziarul Evreesc din Transilvania | Transilvanisch-Jüdische Zeitung
Satu-Mare Str. Dr. Dragoş Teofil 39.

בית מספר מארש-טישע.
עדיק אמור זי אייר תרצ"ה לפ"ק
10 MAI 1935.

שכך אינם געשטאלט פונם, אשר יצילי אנגעפילט מיט בויונות אויף דער צדיקי הדור, עוות אין מינות האט מער ביי זיי נישט קיין ווערט אין ס'מט מער נישט אין בעט ראכט. ווייל דיא הייליגע חכמים זאגען, אי-בערדעם זענען דיא תלמידי ר' עקיבא געשטארבען אין דער צווישען צייט פון פסח אין שבועות, ווייל רשי' הקדוש זאגט בשם הכילתא אויפן פסוק ויחן שם ישראל כאיש אחד בלב אחד דיא תורה שיצען און זי פערסיידיגען קאן מען נאר במדת דר' ארץ ושלום, נישט מיט גאות מחלוקות. שנאת הגם אין לשון הרע. מיט דעם וואס מהערט נישט אויף מבזה צו זיין דיא צדיקי יסוד עולם און שרייבן יענעם פושע-ישראל, די וייער נוסח אייז, קאן מען דיא תורה נישט ראטעווען - דער בעסטער בעוויז זענען דיא תלמידי ר' עקיבא און איבערדעם זאלן מיר אויסניצען די צייט פון ספירה אין רופען אלע באוואוסטזיניקע יודען, זיי זאלען זיך מונע זיין פון דיא בעלי לשון הרע.

ואין בן דוד בא אלא לעשות שלום בעולם
בן דוד.

דיא יאהרצייט פון ספינקער רבי זצלה"ה.

י"א אייר יום ה פרשת אמור וועט זיין די יאהרצייט פון גרויסען ספינקער רבי ר' יוסף מאיר זצלה"ה.
בנו הגאון הצדיק רשכבה"ג מרן יצחק אייזיק שליט"א, וואס וואוינט אין סעליש קומט יום די פרשת אמור קיין ספינקא וועט דארט זיין אויף שבת-קודש ביז יום ג' בהר-

רעדוציערט דעם קולטום אין קולטור בודושעט מיט 10%

(בקי"ט) די קולטום אין אונזערע-מיטעל האט דעם בייזשע פון ליטענישע יאהר מיט זאכט 10% רעדוציערט פאר די בערענישע-קאמפאניע וועט דאס איסאכאק נישט זייענדיק 44 טיליאן לע.
און בעט זיך זעלען דאס דאווען פילען די יודישע קהלות, רבנים און קולטור אגענטן זיינען.

יאהר כבוד און מעלה-גרהיט אין יאהר נאמען און ווילט איר וויסען ווער דער חצ"ק ספורטס איז פרענט זיך נאך אין די בתי-בדרשים, וואו מ'האט איהם לויט א פסק פון הרה"ג הצדיק ר' אלעזר דוד גרינוואלד דל' געקענט. בשעת ער איז געווען אן אב"ד אין עס נישט ציגעלאזט צום צמד א גאנץ יאהר, ווייל ער האט מתרף ומגדף געווען הגאון הקדוש ממנוסאש שליט"א אין זיין אפיקורסישען ביז-וויידעל להצ"ם.

אס רעדן אונז-האיש' האט נאך א העזה צו רעדן אינעם נאמען פונעם ארטא-דאקסישען יודענטום. און עס איז ליידער צו באדויערען אז עס טרעפן זיך נאך שוטים אזאלע, וואס נעמען אין דיא הענט דאס אפיקורסישע אשר יצילי.

ס'איז ניכט כדאי זיך צו בעפאסטען מיט שענדליכע חצופים, וואס זענען זיי וויזוי ללעג וקלס אין די אויגען פונעם יודענטום. נאר מיר מוזען דיא פאר' ווערטער שרייבען. בכדי אומשולדוגע און אוניווערסעלע מענטשען זאלען נישט אריינפאלען אין זייער נעץ אין זיך נישט אנזאפען מיט זייער מינות אין אפיקורסות. איינגעדעלט אינעם דעקאמטעל פון יראת שמים.

דער יסוד פון זייער טרויט-בלעטעל איז צו פרישפרייטען זייער עוות אין אנפלאנצען מחלוקות אין שנאה-הגם ביי אלע קהלות אלס משל זאלל דיענען אס וואס:
זיי האבען א העזה צו שרייבען אז אין סאטמאר באשטייט דיא גאנצע פארטיי, וואס ווילל זיך אפטיילען פון דער חד גדיא' בלויז פון 30 מענטשען. אס צו דעם פעהלט נישט ס'יך קאמענטאר, ימים יברכה דיא צייט וועט אלעס ווייזען.

דאס טראנסילוואנישע יודענטום הויבט אן אויפזאכען אין די סעראריטישע יונגען מיט זייערע באהעלפעלעך, וועלן שוין נישט קאנען מער, מיט זייער עוות און שקרנות פארבלענדען דיא אויגען פון אונזערע רבנים און ארטאדאקסישע יודען, וואס זענען זיך א יעדע רגע מוסר נפש פאר דער הייליגער תורה.
שמעון יוסף שפיעלמאנס, שווארצער

די ספירה

שנים עשר אלף זנות תלמידים הי' לו לר' עקיבא וכולן מהו פסח ועד צרתה. סמני שלא נהגו כבוד זה לזה (יבמות ס"ב ע"ב) ובמהרש"א בתדושי אגודת סם. דאשער דכ"א דיבר לשון הרע הי' מספר בנות חברו לכן מהו במיתה אסכרה דקב"ן ללשון הרע אסכרה צ"ש.

און קיים איז דער הייליגער פסח פראיבער. נישט צייט געהאט זיך געניק צווישען חיי. היינטיגע וועט א יעדער יוד קאן פיהלען, נאך די אומעטישע און וואכער ריגע ווינטער-טעג אינעם הייליגען פסח: וואס מיר יודען פייערען צום אנדענק וואס אונזערע אבות זענען אויסגעלייט צווארען פון גלות מצרים, ברוחניות ובגשמיות מיט טוינטער יאהרען צוריק - און שוין פאלען מיר אריין אין א זיבען וואכיגער אבלות און א יעדער יוד איז א שרי-בער, צוליעב דעם גרויסען אומגליק וואס האט געטראפען די תלמידי ר' עקיבא.

די גמרא דערצעהלט, אז דער תנא ר' עקיבא האט געהאט 24 טויזענד תלמידים און חממת זיי האבען זיך נישט נוהג כבוד געווען, זיינען זיי אלע און דער צייט, פון פסח ביז שבועות, אויסגעשטארבען ר"ל דער מהרש"א זאגט, אז זיי האבען מסתמא געמוזט רעדען לשון הרע, איינער האט מבזה געווען דעם אנדערן... דורכדעם זענען זיי געשטארבען במיתה אסכרה, דסימן ללשון הרע אסכרה ר"ל.

שרייבען אונזערע הייליגע חכמים, און די ספירה-טעג זיינען מוכשר און מסוגל מתקן זיין דעם חטא פון שנאה חנם און לשון הרע. אין וואס א יעדער איז איינגע-טונקט א גאנץ יאהר.

און איבערדעם זאלן מיר זיין נוהד. נישט ווי עס זענען זיך נוהג די חציפים, די בעלי-חברים פונעם שענדליכען-אקטיווען אשר-יציל, וואס זייער גאנצער ציעל און יסוד איז, נאר משפיל צו זיין דעם כבוד התורה און אנטולען די וועלט מיט זייערע שטרים בשם-התורה.

וועט זיך איר צו דער תורה, וואס שמעון יוסף שפיעלמאן וויל זיך אנעמען

די מחאה פון גרויסווארדינער בירד שליטיא

ערעדער היחרים פארביס

ביה גרויסווארדיין כבוד הרב בני אבדוקא יאנשי יצ"א

הראו לפנינו כתב נדפס היחר על האשה בדיס בהר' מנחם זיל וכל היחר נבנה רק על כנהג כתיב ססלה להרב כערעד ידע כתיב שהאשה הנזיל באא לפנינו יאכרה שרצונה לעמוד לדיח ובאשר יא הפסק בן הקיים היכף אפילו לקבל ג"פ נב אברה כשעולב לא השינה שום הזמנה מאיזוהו ביה שפסיד לדיח בבן יפחול כתיב לכתוב לערעד שלא יפסק עוד בהיחר הזה עד שיזכין בעלה לאיזוהו בירד קנינה והנני בזה הרושית

ה"ק פנחס ציפונסבאם ראב"ד
מנחם הלוי הארואויסק
כשה נחום בהגאון פוהר"ע בלוב
ז"ל זיין דפה

ביה טוב"ש אי"כ הרב בני אבדוקא יאנשי
הנני להוק בזה דברי הבידור הרבנים הגדולים דפה שליטיא וגם אני אנקטמו כתיב יעשה בתול לכתוב לערעד שלא יעסק עוד בהיחר כתיב שלא יחזיו בענין זה הי חילול השם ואם כבר יצא ההיחר אז יבטל הכל ויפסק מיד שאין יסוד להיחר הנזיל

הנני מצפה להיחר די ב"י לא כלו אהב בנימין פוקס

אבדוקא גראטווארדיין יצ"א

איזער צייטונג האט זיך ניטש געשטעלט דעם צילע הו כוציא לנו זיין אויף איזער הרבנים שליטיא זאל אבדוקא רעדן די כהנה פאר ויעלכער יעדער וועט קאנען פארשטיין וועגען וואס עס האנדעלט זיך

הארמור ממונקאטש שליטיא אין בארדיוב

שבת קודש קדושים האט ביי אונז געוויילט זיך הגאון האדיר סרה תורה האדמור ממונקאטש שליטיא. עס יענען געטומען צו פארוקן הסודים פון דער גאנצער מדינה ממש עין לא ראתה דעם גרויסען כבוד. וואס די גאנצע בעפעלקערונג האט דעם צדיק הדור צוגעטיילט.

בארדיוב וועט נישט פארגעסען דעם עונג רוחני וואס יעדער האט געפיהלט בשעה די מתיקות דיגע תפילות. די פרייליכע טישען אין די פייערדיגע תורות האט אדמור שליטיא האט געזאגט.

אדמור שליטיא האט מיט בכיות גע- שולדערט דעם איצטיגען גייסטיגען מצב און אנגעוויזען אויף די פערשידענע כתות חפשים וואס האבען זיך פערלייגט אויפ'ן יודישען בלל. הרפוטעכליך אויף דער חפירה נייע מיסיאנערן און מפוצי-מחלוקות. וואס ווילען ביר-חוקה אונמאכען זיבן הדת

צביא

ארטה. כשר ועלכווארען!

עצמיים נאך זייער כובדעל בעפען און טיילענע עלבייאנין - פארקן אין אונז כראנסיל- יאניק. פארנעמט נישט ווערען די מיט גע- טעלענע צו

Gabriel Füscher
Sechwarenfabrik
ORADEA
P. M. Viteazul No. 2.

א גרויסע סענזאציע אויפ'ן קראלער פרונט!

הרהנצ' וכו' טויה אברהם אביש האב'ד שליטיא אנערקענט אלס ארטאדאקס אויבערראבינער. נישט געהאלפען די מסירות אין די תחבולות מצד די כתמהרסים

גאנצע מחלוקה אין קראלי ליקווידירט ווייל יעדער איז שוין איבערצייגט אז אונזער ברא-דאטרא שליטיא איז געוועהלט געווא- רען עפ"י תורה'ק עפ"י חוק השטא- טוטשן ועפ"י חוקי המדינה יריה פון רוב מנין ורוב בנין פון קרא- לער ארטאדאקסען קהלה אין סאיו יעדען נאָס צו זעהן דיא גייערטרעכטיגע דיפוח קעגען ברא דאטרא שליטיא מצד עטליכע פער-אר-יונגען און חסידיש פאליטישע שונאים פארין שווער פון איזער ברא-דאטרא. זיך-בן מספיקא שליטיא וואס די גאנצע וועלט רעספעקטירט זיין הורה און צדקה אויטאריטעט און די יוצר בחדמים פון דיא עטליכע מחבליים וואס ווילען אויסשמן דאס יודישקייט קאנגען נישט משיג מיטמאל זיינע שיהות חוליק.

בעזאדערס זענען ביר האנקאד פאר די כרי-המלוכה נריה וואס זיי האבען אסוף געמאכט צו דיא טעגאלען זיין איינמאל פאר אלעמאל אסוף געמאכט צו די שנה ציגע בחוקת אין אייער שטאט

צפנת פנה

חובה'ס האבען מיר דערהאלטען די פרייליכע זייעה אז די בעהערדע יריה האט זיך סוף-בל סוף איבערצייגט אין די גרונד- לאזע דיפוח און בלבוליים וואס ווערט אויסגעאיכט געגען איזער ברא-דאטרא שליטיא. מצד עטליכע היינעריגע מחלוקה מאכענ'ס אין האט הרה"ג מויה אברהם אביש האראויק שליטיא אלס רב אב"ד פאר דער קראלער ארטאדאקסען געמיינדע אנערקאנט דיא בעהערדע האט אויך אנגעזעהן אז די אלע פאדערונגען ווייטענס דער קהלה און האט אונז די צוגעטרענע שטימערעכטע צוריס געגעבען. דאגעגען האט דיא בעהערדע די כת-מהרסים 17 שטימערעכטע צוגע- נאמען.

עס איזט גרענט געווארען א דירעקט טרוים וואס באשטימט פון הנגיד המפורסם מויה שבתי וויינבערגער זי"ע ר"ג שווארץ און אלס אבמאן אדוואקאט ה' דיר סטעפאן אנטאל.

די ידיעה האט ארויסגעברענגט א גרויסע שמחה אין דער גאנצער שטאט, און ס'איז צו האפען, אז מיט דעם וועט טוין זיין די

א גרויסער חה"ש אין קאשיצע

הרב בראך וויל בעל-כרחך אנהענגען דער קהלה א דיין

אין איזער קאשיצער קאריעסאנדענס.

בכבוד יקום און רעזיגנאציע בן איינשטען א זיין די קהלה אין און אין דאס כותיקן נאך דעם בראך וויל מיט אים די איינשטימען זיין איינעם אט דאס נישט נאכגעלעבן דער קהלה אין זיינעם האט דעם הרב בראך איינס געמאכט פון די כלים אין דאס כבוד געווען בעהמא ב"י ציפון חרדי' די קהלה אין די כריסטאנטעמא און זייער אז דעם די הענך פאק דומיק האט נישט געקאנט צייערען די צייטען אין דאס די שיעור פערלייגט אין מיטען דער דרשה. דעם בראך האט זיך פאר- ייער די זיינע און די יאלע נישט געשטימען ביים נאך זיין אויגע. דער נישט געשטימען זיין יאל דעריבערן פירטע קאשיצער יאס חתומים צו דאס זיין טייל בענין קהלה אפגעשטען א זיין זיין קאנעטרא אייניק

נאכן קאשיצע האב'ט זיך אקטעבל צעלייגט דער שארפע אין איינשטימען דעם הרב בראך האט געמאכט געמאכט און זייערען די האט נישט געטייט דעם כבוד קהלה אין בדיח יערה געווען עטליכע ענין דעם יאס זייערען נישט נאם זייערען זיין זייערען זייערען דעם כבוד פון דער האונטיג דעם און נע- יען און די קהלה יאל איינשטימען זיין איינעם סאלץ פלייסטאן אלס דעם דיא קהלה אין אים האט היינט-קאנעטעם זענען גענען דעם שארף איינשטימען זיין זייערען די אס א שטאט'ס און זייערען מיטעלייט נישט קיין זיין האבען זיך יענע די שטימען איינשטימען א זיין היינט צו טאג עטלייט נישט קיין זיין און קאשיצער כריס קאנען זי נישט צייערען דעם בראך

דה אלקסאנדער מוהעשאן

דירעקטאר פון שטאטליכען שפיטאל

פערטרויען און ס'איז צו האפען. או אינים שטאטליכען שפיטאל וועט זיך אויף יעדען געביעט פיהלען. אז זיין האבען אין ויער שפיטע א פערואן וואס איז בערמיהט און בעליענט ביי דער נאפעלקערונג. אן אויס- נאהם ביי וועלכער נאציאנאליטעט ס'איז.

דיא מיניסטעריום האט געווינט ווע- מען. אז פראנטווארטליכע פאסטען אנצו- ביסארעסט) דאס מיניסטעריום פאר סאניטארע ענינים און געזונדהייטסוועזען האט דעם בעליענטען כאטייער ארצט ה' דיר מוהעשאן אלס דירעקטאר פונם שטאטליכען שפיטאל ערנענט. דאס מיניסטעריום האט געווינט ווע- מען. אז פראנטווארטליכע פאסטען אנצו-

א בלוטיג געשלעג אין מונקאטשער בעלזער קלויז

היה טייכמאן באזומען זיין געהערניגען פסק. אויסגעשלאסען פון דער קהלה אויף א יאָהר דעם שלפּנער.

צו דער בעהערדע דעם הייליגען ספינקער רבי שליטא מיט די שרעקליכסטע מסירות און האבען פערלאנגט אז מ'זאל דער ספינקער רבי שליטא נישט געבען קיין אויספער האלט אין אונזער ישוב.

אויף דעם גרונד האט די בעהערדע צי געשיקט צי דער קהלה פערוואלטונג א בעשייד אין חלכען זי פערוועהרט דאס אויפהאלטען זיך פארען רבי שליטא אין כערענטש. ודער אריגינאל בעשייד געפינט זיך ביי אונז אין רעדאקציע.

כ"ס הרה"ג הגדול האבדכיה שליטא אין דער רה"ק הנגיד המפורסם פון ענגעל נ"י זיינען שטארק אויסגעבראכט געווארען פון דעם דאווענען געשעהניש אין זיי האבען תיכף אינטערווועניערט ביים מיניסטעריום אין בודפשט זיי האבען איבערווייזן אז דא שטעקט א האנד פון א שמוציגער חברה מוכרים אין האבען איבערבייגעט די בעהערדע אין דער גרינדלויקיניט פון דער ספירה אין דאס מיניסטעריום האט די גורר מבטל געווען.

זכדי בזיון וקציף אז נאך דעם אלעם האבען זיי נאך א העזה צו רעדן אין נאמשן פון דער חברה.

ז"ד

א בשורה טיבה פאר אונזערע לעזער

ערסט דעם דריטען נימער זיבען סיר אריס אין טון קאפען ביר איין אונזער די בשורה אז ס'איז אונז געלונגען צי אנטאזירען א סריסטעם-לעזר וואס האט צוגעדינטען טעניש אויסצובעשרן אונזער צייטונג ביר האבען אנטקניפט פערבינדונגען מיט די בעסטע וועלט צייטונגען אין זי האבען אונז פארשראבען צו דינען מיט די בעסטע יעדע פון דער יודישער וועלט. אויף און דער בעסטער נימערן וועלן מיר שוין קאנען ברענגען די בעסטע יודישע וועלט נייעסן אין א יעדער פון איין ווען קאנען וויסען וואס עס געשעהט אין דער יודישער וועלט הן אויפן פאליטישן הן אויפן קאנא-מיטען געביטע.

מיר האבען אין אלע סדיוט שטענדיגע קארעספאנדענטן און מיר האבען או מיר וועלן קאנען דינען דעם טראנסילואנישען יודענטום מיט דעם וואס זיי פעהלען אין קאנען עס נישט אין אנדערע נייעס יודישע צייטונגען טרעפען. מיר בעטען אלע לעזער די אילענדישע און די איטלענדישע אז זיי זאלען תמרי דעם אכאנע-מענטס אכאהל אויף די אנגעזעכטע אדרעסן איבערווייזן. ווייל אן געלט איז קיין חתימה אונזערע וועזענע זיעצן געווארדיג גרנסע. ס'זא יעדער סיכסאטיקער זעהן צי ווערבריען אכאנענטן און תיכף דאס געלט איינשיקען:

אין אונגארן און אונזער פירטרעסער
S. Jovits Mór Miskolc Tetemvár 10.
אין טשעכאסלאוואקיי
Weisz Izsik Sekernice P. K. R.

קונדמאבונג

דיא רעדאקציע גיבט אויסקונפט און אויפקלערונגען פאר יחידים חברות אין קהלות אויף אלע פראגען און פראבלעמען אין שטרייט-פראגע. איבער דין תורות צווישן יחידים אין קהלות יעדער באקומט אנטווארט און אונזער צייטונג.

(פון אונזער סינקאסער קארעסאנדענט.)

דיא רעדאקציע זיינען זעקס טעג פון די געשייטע צייטען אין דעם בעלזער קלויז. דיא רעדאקציע זיינען זעקס טעג פון די געשייטע צייטען אין דעם בעלזער קלויז.

דיא רעדאקציע זיינען זעקס טעג פון די געשייטע צייטען אין דעם בעלזער קלויז. דיא רעדאקציע זיינען זעקס טעג פון די געשייטע צייטען אין דעם בעלזער קלויז.

איז אמת

א שארפער אנגריף אין א פראנצויזישער צייטונג געגען וואַידאם בעוועגונג.

דיא רעדאקציע זיינען זעקס טעג פון די געשייטע צייטען אין דעם בעלזער קלויז. דיא רעדאקציע זיינען זעקס טעג פון די געשייטע צייטען אין דעם בעלזער קלויז.

דיא רעדאקציע זיינען זעקס טעג פון די געשייטע צייטען אין דעם בעלזער קלויז. דיא רעדאקציע זיינען זעקס טעג פון די געשייטע צייטען אין דעם בעלזער קלויז.

קהלות הקודש שמסרו ...

וויסען אז ב'דאך איינראטען די כח-סוכרים אין אן ייערע די אמת ניט קומען. פערענטש האט דאס ווארט.

(פון אונזער פערענטשער קארעסאנדענט.)

זאל די וועלט וויסען אז פאריגען זריכטער האט די כערענטשער קהלה בראש מיט אונזער בעליבשטען רב אב"ד שליטא. אייגעלאדענט דעם רכבה"ג מרן כספינקא שליטא אויף א שבת האבען די הויגע-חברה'סוכרים. וואס האבען בעקומען פנים הכעכטען, צענטראל בהלוקות ומסירות אנטאלט א בעפעלה א זאלכען געמאטורט

נאכדעם כחה זייט א דעם האט דן שטארק חרובה געווען אין דער באבער וועלט די כח-סוכרים. וואס איינגעליגענדיג דער שטארקע אן דער זעהן כה"ץ זיי מענטש אסר לא יעכו אן וועלן סך ב"י דער וועלט בלייבען שיינע-יידען אין כבוד להטור ככחול. אז דער נאד"ש ליל. זאל וויסן ווי געהעריג צי רשעיף ארץ אירע מענטש-האבען מיר בעשלאפען צי צרעפגען א רובריק ווי כ"ר וועלען סך זייט צי זייט פרעפענטלעכען ייערע כרעקליכע כסירות. וואס ווען זיי ווערן פארשוועכט דער כבוד התורה והרבנים אין זאל דער כלל ישראל

פֿין דער ראדאקציע.

צוליב די הנאה האט אונזר דריקער פער-
זאגאל פאריגט יודן נישט נארבעטן. אבער דעם און
אנדער צייטונג מיט א פערשפאטיגונג קערען. פון
איצט אן וועט אונזר צייטונג רעזעלעסטען יעדע
יודן ערשיינען.

Utazók Figyelmébe!
ajánljuk
RESTAURANT כשר
SAMUELNE
CAREI

בין בערייס צו בעזאהלען גוטען הונג-
ראר שדכנות פיר דעם יענוגען וועלכען פיר
מיר איינען שידוך אנטראגט. בין גענייגט צו
נעהמען איינע יונגע אלמנה פון חסידישען
הויזע יפת תואר מיט פארמעגן. וועגן די
קינדער האט אייט קיין פעהלער.
IGNATZ ARON
SATU-MARE
Str. Petru Rareş 30.

Im Internationalen Reisebureau
KATZ HENRICH
SATU-MARE, Petru Rareş 1
TELEFON No. 10.
sind aller Art Reisekarten für sämt-
liche Linien, mit aller vorhandenen
Begünstigungen zu erhalten.

מבריו ומדיע בפקידת ...
יידען יא קענען קיין נאטערנדיגן און רילען
ניש. היבער טראגען קענען נאטערנדיג צו די גרין-
ריקטען שיינען קיאריס מיט א ספעציעלן איינ-
יאנג ביי.

Rézmüves Chaszkel
Oradea, Nicu Filipescu 7 A.
2-3 טיר ייטא יי דעם וויזענענדיג ייטא שלישיא

בית מסחר ספרים
עתקים ושינים יקרי המציאות פארשי-
דענע ערליי שיסין
פארשידענע ערליי מדרשים
ספרי הפוסקים ראשונים ואחרונים
ספרי אגדה ודרוש
קייט אין פערקויפט נט עושה הלויין
יאנטיל נאנו
אונטער ווישא פארמורעט
GANZ JANTEL
VISEUL DE JOS (Maramures)

ווילכטי ויין פֿערזוכערס
אויף יעדען אימגליק וואס ס'זאל זיך נישט
טרעפפען. דאן לויף אין פֿערזוכער דרך
זאפארט אין דיא פֿערזוכערונגס געזעלשאפט
כאטמאר : אין הויז פון ערשטן בעל.
סיגעט : אין הויז פון יודא שטיינבאך.

בריעף קאסטען.
המצפה להסובה אראדעא. וואס איהר
פרעגט אירע ביי אונז אין סאטמאר גייען
איין ארום פארטייען סערא-יונגען קלויבען
נכות פאר א. אפיקורסיען. אשר יצריל.
פנקס ווי ביי איר אין אראדעא. לעת- עתה
האבען מיר דערפון נישט קיין ידיעה. נוד
מיר וועלכע שרי אכט געבען אין אויפפאסען
ס'זי ספינקא. זייערע איסרים האבען
א יסוד אין א פנים. ווי זייערע היתרים
זעהט די פחזה אין דער היינטיגער נומער.
הרב אהרנסון לאנדא. צייטונגען האבען
מיר געשיקט. איבריג זיך מיט דער חברה
מטפל צו זיין. דער פיש שטינקט פנים קאפ...
זוכט ארום דעם אפזאהל פאר די 40.
אונגעבעט א ייכר כוזפאר דער טרחה!
איז שלרם כשעראוויץ. נישטא קיין
כלאק אין אונזר צייטונג פאר בויונות אויף
ערליכע יודען. הענדעט איין צים אפיקורסי-
שע אר-יצריל.

פאר בערערע וועגן פלאק מאנגעל נישט
געווען בעגליך צו דריקען דאס גאנצע מא-
טעריאל. און עכטעס נומערן. מיר בעטן
שרייבן מיט טיטע און אויף איין זייט פאפיר.
איז גמיו פיאטרא ניאמק אינזער פער-
טרעכער וועט איין אויפליכען. אין איהר וועט
עס דאס ענין פערזעליך איבערגעבען.
מיש ווישאווא. אייער בריוו דערהאל.
טען די הכרזה מיט איר שיקען צום אשר
יצריל ווייל זיי האבען אייער נאמען גע-
פאלטע ביר האבען בעלעפוניש גערעדט
ביסן פראפעסאר. ער זאגט אז אייר בערעלע
האט א קרעפט און באגען. ער האט עס
דאס נישט גואנט. ער זאל זיך נישט דער
שרעקען. נישטא קיין ארבעט צעה. זאר
אייער ווען זאל געבען א גט זיין פלוגיחטע
וועט זיא כאטש זיין פסוד פון חלוצה.

Uhren werden am verlässlichsten
und Fachmässigsten nur im
SPECIALUHRMACHEREI
MOR EINHORN
SATU-MARE, Piața Brătianu
gerichtet wo auch ein Reichhaltiger
großer Auswahl von Optischen
Artikeln mit Fachmässigster Be-
diennuog aufgehallen wird.
Erste Proba bringt dann stän-
diges Vertrauen, dort ist
die Zufriedenstellung
des Kundes der
Hauptprinzip

נייעם בקציר
היינטיגע באפעלקערונג אין ניו-יארק האט
אין 1914 אפילו אינגאנצן 800-טן יענעראל פון
רעסעס יודן. די גאנצע יודישע באפעל-
קערונג האט זיך בעשליסן אלס באד-
קען וויאזוי און מיט איבערגענומענע
פאראן אין ציטליכקייט ארבעטען.
די נישט יודישע באפעלקערונג האט זיך
אויך בעלאזט מיט ווערען פערזענליכקיי-
טען ארבעטען. — פראפעסאר איי-
זעק געליבען זייערע פונעם סטודענט
האט געזאגט אן דעסעלעם טיילען
דיע אונטערן פון דעסען און ארבעטען
אן די היים פארט. עס זעהט אין יעדן
יודן דעם אפן זינען און פראפעסאר.

ניי-יארק
יידישע יודן באקאנט. האט די יודישע
אונטער אויפן טעטיגן אפילו-אקאדע-
מיע 1935 8000 געשיקט צו ארבעטן
די עס זיילט אירע מיט די וויזענענדיגע
באפעלען באזעצט האלל 5435 פער-
זענער. און באשטימט פאר ענגען
2165 טענעלע פאר שרייען און
400 געשיקט צו ארבעטן האט די צענטער
פאר אן אונטערזעכען צייען צוויי-
געזאגט. עס קומט איר און א 1/4 פון
די געשיקטען. עס זעהט יודישע פונען
צוויילע ווערען.
צוויילע ווערען און אין ניו-יארק ארבעטען
די יודישען גענעראלע-אקאדעמיע מיט
נשאטען די יודישע קאמיוניטי. מי-
יעלענע גענעראלע די צענטער פון
לייב וויאזוי האט זיך און א דעסען
האט איבערגענומען פראפעסאר מיט דער איי-
טענע. האט און אין ניו-יארק און איר
אויספירן צווייען ארבעטען האט ער זיך
זאגט אז אין איר 1934 האט איר
ניי-יארק האט וועלכע ווערען געשאפונען.

השובה לעוער.
אינזער צייטונג — פערשאפט אבאנא-
פעטען און שטייט אינזער אונזער צייטונג
שיקט איין נומער ווערען.